

Til § 2

Bestemmelsen opstiller de habilitetskrav, der gælder for medlemmerne af kommissionen, udspørgeren og sekretariatet. De pågældende personer skal være uvildige og uafhængige i forhold til de myndigheder og personer, hvis forhold er omfattet af undersøgelsen. Der må således ikke foreligge omstændigheder, der er egnede til at rejse tvivl om den fuldstændige upartiskhed hos de personer, der deltager i undersøgelsens gennemførelse.

Habilitetskravene udelukker ikke alene personer, der har været ansat eller på anden måde haft tilknytning til Politiets Efterretningstjeneste, men f.eks. også personer, der i den offentlige debat på forhånd har tilkendegivet deres opfattelse af de spørgsmål, der skal undersøges og vurderes af kommissionen.

Til § 3

I bestemmelsen fastsættes det, hvilke opgaver undersøgelseskommissionen skal udføre.

Kommissionens opgaver (kommissorium) omfatter dels en beskrivende del (»fact finding«) med visse retlige vurderinger, dels en ansvarsbedømmelsesdel.

Den beskrivende del med visse retlige vurderinger er angivet i bestemmelsens *stk. 1*.

Undersøgelseskommissionen skal undersøge, klarlægge og vurdere, om Politiets Efterretningstjeneste siden 1968 i sin virksomhed i forhold til politiske partier, faglige konflikter og politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark har efterlevet de regler og retningslinier for tjenestens virksomhed, som har været fastsat af Folketinget eller regeringen.

En besvarelse heraf indebærer klarlægelse af de faktiske omstændigheder (efterretningstjenestens virksomhed siden 1968 på »det politiske område«) med henblik på, at det kan vurderes, om gældende regler og retningslinier har været overholdt.

Der findes ingen særlig lovgivning om den virksomhed, der udøves af Politiets Efterretningstjeneste. Med udtrykket »regler ...fastsat af Folketinget« sigtes derfor navnlig til de almindelige regler, der gælder for politiets virksomhed, herunder retsplejelovens regler om efterforskning af formodet strafbart forhold og straffelovens og forvaltningslovens regler om tavshedspligt.

Politiets Efterretningstjenestes virksomhed er herudover reguleret af retningslinier fastsat eller godkendt af regeringen (justitsministeren). Som eksempel kan nævnes de retningslinier, der fremgår af regeringserklæringen af 30. september 1968, jf. ovenfor under pkt. 1 i de almindelige bemærkninger. Endvidere kan nævnes retningslinierne fra 1983 vedrørende

efterforskning på det politiske område. Det følger af udformningen af kommissoriet, at sådanne retningslinier også indgår i det grundlag, efterretningstjenestens virksomhed skal bedømmes i forhold til.

Den tidsmæssige afgrænsning af undersøgelsen til 1968 er ikke til hinder for, at forhold fra årene forud for 1968 inddrages i undersøgelsen i det omfang, det har betydning for forståelsen af regeringserklæringen af 30. september 1968.

Efterretningstjenestens »virksomhed« omfatter f.eks. forskellige former for overvågning m.v., herunder aflytning, brug af agenter og kontaktnet m.m. Det omfatter også personregistreringer og andre strukturerede samlinger af personoplysninger, herunder de såkaldte arbejdskartoteker. Også registrering af politiske partier, grupperinger, bevægelser m.v. er omfattet.

Undersøgelsen er ikke begrænset til afsluttede sager, men omfatter også verserende sager i det omfang, de falder inden for kommissoriets afgrænsning. Den risiko, som inddragelsen af verserende sager kan udgøre for igangværende efterforskninger og samarbejdet med udenlandske efterretningstjenester m.v., er søgt imødegået dels ved reglerne om, at afhøringer som udgangspunkt foregår for lukkede døre, jf. § 18, dels ved bestemmelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., hvorefter undersøgelsen skal tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at bl.a. forholdet til andre lande og stats sikkerhed ikke skades.

Undersøgelsen angår kun den del af efterretningstjenestens virksomhed, der i perioden har været rettet mod politiske partier, faglige konflikter og politisk-ideologisk prægede grupperinger og bevægelser i Danmark.

Uden for undersøgelsen falder for det første efterretningstjenestens virksomhed i forbindelse med sikkerhedsgodkendelser i det omfang, der er tale om sikkerhedsgodkendelse af personer uden tilknytning til politiske partier m.v. Har en person derimod været kendt af efterretningstjenesten som medlem af et politisk parti eller en politisk-ideologisk præget gruppe, og er denne oplysning indgået i en sag om sikkerhedsgodkendelse, vil dette være omfattet af undersøgelsen.

Uden for falder endvidere den del af Politiets Efterretningstjenestes virksomhed, der udelukkende angår kontraspionage, bekæmpelse af terrorisme, hindring af spredning af masseødelæggelsesvåben, personbeskyttelse og rockerefterforskning. Denne generelle begrænsning gælder ikke blot i forhold til verserende sager, men også i forhold til afsluttede sager.

Uden for undersøgelsen falder herefter efterretningstjenestens virksomhed i alle sager om spionage,